

Magni Olaug Fuglerud

Jagede rosabloggere

Rosabloggerne mottar hets, trusler og voldsfantasier i egne og andres kommentarfelt. Emma A. Jane kaller denne formen for hat for e-galle. Som følge av e-galle har to av Norges best besøkte rosablogger i dag stengt kommentarfelt. I denne artikkelen tar jeg for meg hva fenomenet e-galle er, hvordan det påvirker rosabloggerne, og hvorfor samfunnet må ta valget rosabloggerne har tatt om å stenge kommentarfeltene som et faresignal.

Rosabloggerne har titusenvis av lesere hver dag, og dominerer de norske blogglistene. Men synligheten disse bloggerne har kommer til en pris, og prisen er daglig hets, hat og trusler. I dag har de to mest leste bloggerne, begge unger kvinner, stengt kommentarfeltene i bloggene sine.

La oss først skru tida litt tilbake og se på hva og hvem en rosablogger egentlig er. I Sverige hadde tenåringsbloggerne som Isabella Löwengrip, Kenza Zouiten og Alexandra Nilsson stor suksess på midten av 00-tallet. Norske tenåringsjenter hengte seg på suksessen, og i 2008 fikk norske medier øynene opp for hva som hadde skjedd i Sverige og hva som var på gang i Norge. De nyetablerte bloggerne i Norge fikk raskt tusenvis av lesere daglig, mye takket være omtale i media.

Rosablogg som sjanger

Ganske tidlig fikk jentene kallenavnet rosa-bloggerne. Opphavsmannen til begrepet er Thomas Moen¹ som beskrev en rosablogger som "ei jente i relativt ung alder som bruker bloggen sin til å fortelle verden hva hun har på seg, hva slags sminke hun foretrekker samt

hvor kjedelig skolen er, da kun dette og ingenting annet". At bloggene handlet mye om hvor "kjedelig skolen er", var ikke så rart da jentene som blogget var unge jenter og skoleelever, og bloggene handlet om hverdagen deres. Men samtidig handlet det om noe mer. Denne typen blogger ble en egen sjanger, og bloggene ble raskt til bedrifter. Samtidig ble bloggerne noen av de mest markante aktørene i populærkulturen vår.

Rosabloggene fikk fort lesertall som bare ble overgått av de store riksavisene. Gjennom å ha en attraktiv livsstil gir rosabloggerne leserne sine muligheter til å både drømme seg bort, så vel som å emulere den ved å lenke til nettbutikker hvor leserne kan kjøpe produktene. I løpet av få år har disse bloggerne vært med på å forandre lesevanene til unge kvinner, og forandre markedsføringsspillet. I dag er det helt vanlig at store deler av markedsføringsbudsjettet i produktkampanjer går til produkt plassering og reklamebannere hos rosabloggerne.

Da Moen satte navnet rosablogger på disse bloggerne handlet det om en kjønnnet merkelapp. Rosablogger ble og er stadig en stigmatiserende merkelapp for bloggerne fordi fargen rosa i stor grad forbindes med noe overfladisk og mindreverdig.² På mange måter kan vi nok si at rosabloggerne i Norge som populærkulturell trope har fått en liknende rolle som cheerleaderen slik vi kjenner den i fra amerikansk

Magni Olaug Fuglerud, master i språk, kultur og digital kommunikasjon, Høgskolen i Hedmark. Skrev masteroppgave om rosa-blogg som sjanger våren 2015.

populærkultur. Rosabloggerne blir framstilt som tanketomme bimboer som kun bryr seg om overfladiske verdier. Dette har nok også satt dem lagelig til for hugg fordi de er blitt assosiert med overfladiske verdier det er "sosialt akseptert" å kritisere.

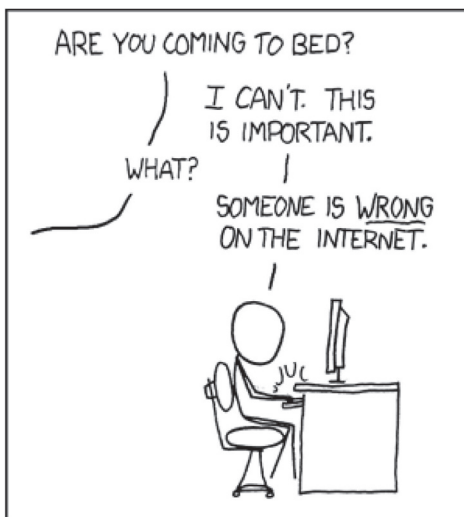
Livet bak den rosa fasaden

Men mens fasaden har vært rosa og blankpolert, og tilværelsen som rosablogger har framstått som svært perfekt, har hatet mot dem syddet i kommentarfeltene. Anna Rasmussen som skriver bloggen "Mamma til Michelle"³, og som i dag er Norges mest leste blogger, valgte tidlig å stenge kommentarfeltene sine.⁴ I sommer stengte en annen av rosabloggerne, Sophie Elise Isachsen, kommentarfeltet i bloggen sin fordi hun ikke lenger orket skittkastingen.⁵

Det har alltid vært temperatur på Internett. Da xkcd, en tegneserie som blir publisert på Internett, postet "Duty Calls"⁶ var det mange av oss som kjente oss igjen, for det er nesten ingenting som kan være så irriterende som folk som *tar feil* på Internett. Og om noen tar feil om en sak vi virkelig brenner for kan vi legge ned mye tid for å overbevise meningsmotstanderen om at han eller hun tar grundig feil.

Men det er forskjell på å debattere sak, og

Figur 1. Duty Calls



Kilde: Munroe (s.a.).

å være slem og vemmelig. For noen handler det ikke om at meningsmotstanderen tar feil. De har en så sterk antipati for noen at de må fortelle dem at *de* er feil. Hetsen mot rosabloggerne er av typen "hore", "stygg" og "feita". Trusler og ønsker om voldtekt hagler. Hatet er kjønnnet. Hatet er objektifisert. I blogginnlegget "Det tok meg 4 år og 477749 kommentarer" skriver bloggeren Sophie Elise:⁷

– Jeg har alltid sagt at stygge kommentarer ikke bryr meg, og det var fordi jeg oppriktig trodde det. De stygge kommentarene hadde jo vært en del av min hverdag i fire år, jeg var så vandt til det at jeg kjente ikke til en dag uten å få høre om alt som var feil på meg, både utseendemessig og personlighetsmessig. ...

Jeg mener det er nyttig å se på begrepet e-galle når jeg skal forsøke å forklare hatet, hetsen og truslene Sophie Elise blir utsatt for. Begrepet kommer Emma A. Jane.⁸ Hun kaller nemlig fenomenet med kjønnnet og seksualisert vemmighet "e-bile". "Bile" på norsk er galle, en brun, gul eller grønnlig slimete tyktflytende væske som blir produsert i leveren. Det er derfor ikke underlig at vemmighetene på Internett gir Jane assosiasjoner til galle. Jane⁹ definerer e-galle som "any text or speech act which relies on technology for communication and/or publication, and is perceived by a sender, receiver, or outside observer as involving hostility". Denne definisjonen er såpass bred at Jane sjøl problematiserer at den kan kategorisere ytringer som ikke er ondskinnnet ment som problematiske, men påpeker samtidig at i forskning i akademia blir ofte definisjonene av ondskinnete ytringer så smale at de ikke er funksjonelle for å beskrive hva som skjer på nett.

– Mener du ikke som meg så skal du voldtas

E-galle kommer med andre ord i et spekter fra det helt ufarlige til det farlige, den som definerer er mottakeren. Men mye av det som kommer er helt klart over streka. Jane¹⁰ framhever at e-galle ofte er "strikingly similar in terms of their reliance on profanity, *ad hominem* invective, and hyperbolic imagery of graphic-often sexualized-violence". Stikkordene

er altså at e-galle baserer seg på bannskap, ad hominem-fornærmelser, og overdrevne bildeframstilling av vold, og da gjerne seksualisert vold. E-galle som rammer kvinner handler som regel om hvor dumme de er, at de er hysteriske og stygge. Dette er påstander som ikke handler om sak, men som er personlige fornærmelser. De personlige fornærmelsene kombineres så med trusler og/eller fantasier om seksualisert vold som korrektiver. Jane¹¹ påpeker at aggresjonen mot kvinner som oftest blir framsatt som ondsinnet ønsketenkning og ikke direkte trusler. Når denne ondsinnede ønsketenkningen rettes mot kvinner handler det svært ofte om voldtekt.

Eksempler på ondsinnet ønsketenkning rettet mot rosabloggere finner vi etter at bloggeren Sophie Elise i høst skrev om flyktning-krisen rundt Middelhavet.¹² På egen bloggen skrev hun:

– Jeg skal besøke mitt lokale mottak, mest sannsynlig når jeg er hjemme i Harstad for å hjelpe til i integreringsprosessen til flyktninger. Jeg vil gjerne lære bort norske normer og regler til de som kommer, jeg vil lære dem norsk, jeg vil stille som leksehjelp til de unge og jeg vil spørre hvordan de har det. Jeg vil stille opp som eventuell barnevakt og jeg vil leke i snøen. Jeg skal ta med meg leker, masse leker. De trenger noe å gjøre. En gammel playstation, gamle bøker... Hva som helst.

Dette ble av flere oppfattet som så provoserende at hetsen og trusler og ønske om seksualisert vold haglet mot Sophie Elise. I et innlegg med tittelen ”Din horete feige landssviker”¹³ gjengir Sophie Elise skjermdumper av noe av e-gallen hun har blitt offer for etter at hun publiserte innlegget, for sjøl om hun har stengt egne kommentarfelt finnes det alltid åpne kommentarfelt annetsteds. I et kommentarfelt på Facebook har en mann skrevet ”Stakkars uvitende menneskekryp du burde bli voldtatt av en muslim og banka vett inni hodet ditt”. En annen mann skriver i en kommentar på Facebook ”... Kast hun til ulvene, la hun bli gruppe voldtatt og kutt hodet av hun, la oss se hva hun sier da, hun VET tydeligvis ikke hva som skjer i verden eller hvor fort Europa forandrer seg nå... [smilefjes]” (e-galle framsatt på Facebook, avsender anonymisert). Begge

mennene ønsker Sophie Elise voldtatt – fordi hun ikke mener som dem.¹⁴

Jane¹⁵ mener at e-galle ofte er vemmelighet som tidsfordriv. Hun hevder at selv om produsenter av e-galle ikke eksplisitt innrømmer at de får glede av aktivitetene sine, så tyder mye på at mange nyter å delta i produksjonen av e-galle. E-gallen foregår ofte som en slags konkurranse, der deltakerne kappes om å være mest mulig kreative, bryte flest mulige tabuer og lokke fram de største reaksjonene hos offeret. Jane mener derfor at e-galle også kan bli klassifisert som ”boredom speech” eller ”gaming speech”, men understreker at dette ikke betyr at e-galle dermed er uproblematisk. E-galle er svært vanskelig å forsvare seg mot, for som Jane¹⁶ beskriver vil offeret om det tar til motmæle ofte bli beskyldt for å mangle humor, og være svak og tynnhudet – eller å være mot ytringsfrihet.

Vi må snakke om hva e-galle er – og hvorfor det er skadelig

Ofrene for e-galle blir fort sittende i en Catch-22-situasjon. Om de reagerer får haterne den reaksjonen de er ute etter, men om de ikke reagerer så vil haterne bare fortsette. Men lar offeret være å fortelle om e-gallen hun blir utsatt for vil det heller ikke skje noe. Det som er sikkert er at ofrene for e-galle alene ikke kan sette en stopper for krenkelsene de blir utsatt for

Jane¹⁷ mener at å true med voldtekt har blitt så normalisert at det har blitt *modus operandi* for dem som ønsker å kritisere kvinnelige debattanter. Hun¹⁸ hevder også at ikke bare er e-galle ødeleggende for dem som blir utsatt for det, men at den også har potensial for større skade fordi e-galle ”has the potential to reduce the inclusivity and civility of both on- and off-line cultures”. Slik blir e-galle et demokratisk problem.

Det er bra at rosabloggerne bryter tausheten. Det er bra at de forteller om hva de blir utsatt for. Anne Birgitta Nilsen beskriver i boka *Hatprat*¹⁹ at å ansvarliggjøre, bryte tausheten og fremme kunnskap kan virke forebyggende på hatprat og mobbing. Men hun skriver også at å gå inn i debatt med dem som fremsetter

hets og trusler kan være psykisk belastende. Rosabloggerne trenger derfor hjelp fra stor-samfunnet. Enkeltindividet kan ikke demme opp for e-galle alene.

Stengte kommentarfelt er et varsku

Bruken av e-galle har blitt så utbredt at det har fått følger. Kvinner vegrer seg for å delta i offentligheten, og de kvinnene som deltar vet

at konsekvensen er e-galle.²⁰. Av og til begås det klare lovbrudd. De kan rettsvesenet sanksjonere mot, men skitstormen på Internett er så stor at selv ikke om politiet hadde sittet påloppet 24 timer i døgnet kunne de ha maktet å røkte den. Når rosabloggere ser seg nødt til å stenge egne kommentarfelt kan vi ikke bare trekke på skuldrene, men vi må ta det som et varsku om at vi må ta hets og trusler på alvor. Ofrer vi rosabloggernes trygghet, så ofrer vi vår egen.

Noter

1. Moen, 2009.
2. Koller, 2008.
3. <http://mammatilmichelle.blogg.no/>
4. Hustad, 2015.
5. Isachsen, 2015a.
6. Munroe, s.a.
7. Isachsen, 2015a.
8. Jane, 2012.
9. Jane, 2012, s. 3.
10. Jane, 2012, s. 3.
11. Jane, 2012, s. 3.
12. Isachsen, 2015c.
13. Isachsen, 2015b.
14. Artikkelforfatter kjenner identiteten til mennene.
15. Jane, 2012, s. 4.
16. Jane, 2012, s. 6.
17. Jane, 2012, s. 5.
18. Jane, 2012, s. 12.
19. Nilsen, 2014.
20. Eide 2013.

Litteratur

- Eide, Cathrine (2013, 25. september). Slik hetses og trues disse kvinnene TV2. Lokalisert på <http://www.tv2.no/a/4127131>
- Hustad, Kristina Kvistad (2015, 9. februar). Topp-bloggeren Anna måtte stenge kommentarfeltet

- på grunn av hets. Lokalisert på <http://www.tv2.no/a/6547586>
- Isachsen, Sophie Elise (2015a). Det tok meg 4 år og 477749 kommentarer. Blogginlegg. Lokalisert på http://sophieelise.blogg.no/1438075581_28072015.html
- Isachsen, Sophie Elise (2015b, 22. september). "DIN HORETE FEIGE LANDSSVIKER". Blogginlegg. Lokalisert på http://sophieelise.blogg.no/1442929544_din_horete_feige_land.html
- Isachsen, Sophie Elise (2015c, 05. september). Vi i komfortzonen og de utenfor = feil. Blogginlegg. Lokalisert på http://sophieelise.blogg.no/1441467420_vi_i_komfortzonen_og_.html
- Jane, Emma A. (2012). "Your a Ugly, Whorish, Slut". *Feminist Media Studies*, 14(4), 531-546. doi: 10.1080/14680777.2012.741073
- Koller, Veronika (2008). 'Not just a colour': pink as a gender and sexuality marker in visual communication. *Visual Communication*, 7(4), 395-423. doi: 10.1177/1470357208096209
- Moen, Thomas (2009, 09. april). Rosabloggere? Bloggpost. Lokalisert på <http://thomasmoen.com/rosabloggere/>
- Munroe, Randall (s.a.) Duty Calls. Lokalisert på <https://xkcd.com/386/>
- Nilsen, Anne Birgitta (2014). *Hatprat*. Oslo: Cappelen Damm AS.